Received: 16 May 2019, Revised: 14 June 2019,
Accepted: 28 June 2019

นิพนธ์ต้นฉบับ

ความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของแรงงานข้ามชาติในอุตสาหกรรมผลิตยางแท่งแห่งหนึ่งในจังหวัดตรัง

เกศกนก จรเด่น[1] โสมศิริ เดชารัตน์[2] ธนวรรณ บัวเจริญ[2,*]

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษารูปแบบเชิงสำรวจ (Survey research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ เจตคติและพฤติกรรมด้านความปลอดภัยของแรงงานข้ามชาติที่ทำงานในการผลิตยางและผลิตภัณฑ์ของยาง โดยทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จำนวน 133 คน จากนั้นทำการรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามซึ่งมีค่า IOC มีค่าระหว่าง 0.67 – 1.00 เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างมกราคม ถึง พฤษภาคม 2561 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นสัญชาติเมียนมาร์ ร้อยละ 85 เพศชายร้อยละ 75.90 มีอายุระหว่าง 20 – 29 ร้อยละ 43.60 ไม่ได้รับการศึกษาร้อยละ 40.60 ไม่สามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้ร้อยละ 72.20 มีสถานภาพสมรสร้อยละ 75.20 ดื่มแอลกอฮอล์ร้อยละ 70.70 ได้รับการอบรมด้านความปลอดภัยร้อยละ 83.50 มีระดับความรู้อยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 88.72 มีเจตคติอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 63.15 มีพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 78.20 ดังนั้น ควรมีการสื่อสารความปลอดภัยและการสร้างแรงจูงใจให้แรงงานมีความเข้าใจและปฏิบัติงานตามกฎระเบียบด้านความปลอดภัยได้อย่างถูกต้อง

คำสำคัญ ความรู้ เจตคติ พฤติกรรมความปลอดภัย แรงงานข้ามชาติ อุตสาหกรรมการผลิตยางแท่ง

[1]นิสิตหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสุขศาสตร์อุตสาหกรรมและความปลอดภัย คณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง

[2]สาขาวิชาอาชีวอนามัยและความปลอดภัย คณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา มหาวิทยาลัยทักษิณวิทยาเขตพัทลุง

[*]Corresponding author: than_thanawan@hotmail.com

Original Article

Knowledge, Attitude and Behavior of Safety Working Condition among Migrant Workers in Blocked Rubber Industry, Trang Province

Ketkanok Jornden[1], Somsiri Decharat[2], Thanawan Buacharoen[2,*]

Abstract

The objectives of this survey research were to study safety knowledge, attitude and behavior level of migrant workers who have task in blocked rubber industry. One hundred and thirty three migrant workers were include and asked by questionnaire during January – May in 2018. The Index of Item - Objective Congruence (IOC) were 0.67 – 1.00. The statistic used for data analysis were percentage, mean and standard deviations. The finding show that most of them were Myanmar 85.00% and male 75.90 %. They have an age between 21 – 29 years old at 43.60%. The percentage who did not graduated were 40.60 % and 72.20 % could not communicate in Thai language. 75.20% were married and 70.70% regularly drank. Almost were attend a safety workshop (83.50%). The safety Knowledge, attitude and behavior level of Migrant Workers were an average level (88.72%, 63.15%, and 78.20%, respectively). Therefore, the company should be communicate and encourage about occupational health and safety for these migrant workers.

Keywords: Knowledge, Attitude, Safety Behavior, Migrant Workers, Blocked Rubber Industry

[1]Student in Bachelor of Science, Industrial Hygiene and Safety, Faculty of Health and Sports Science, Thaksin University, Phatthalung Campus

[2]Department of Occupational Health and Safety, Faculty of Public Health and Sports Science, Thaksin University, Phatthalung Campus

[*]Corresponding author: than_thanawan@hotmail.com

บทนำ

ยางแท่ง ส่วนใหญ่จะถูกนำไปเป็นวัตถุดิบในการผลิตยานพาหนะ ทั้งนี้เพราะยางแท่งมีคุณภาพและมาตรฐานที่ดีกว่าอย่างแผ่นรมควัน จึงทำให้ได้ผลผลิตที่ดีกว่า สามารถนำไปแปรรูปได้ง่ายกว่าและเคลื่อนย้ายได้โดยสะดวก[1] สำหรับกระบวนการผลิตยางแท่ง สามารถจำแนกออกเป็น 2 รูปแบบหลักโดยจำแนกตามชนิดของวัตถุดิบของยางพาราที่ใช้ในการผลิต ซึ่งได้แก่ วัตถุดิบที่ผลิตจากน้ำยางสดและจากยางแห้ง (ยางแผ่นดิบและขี้ยาง) กรณีผลิตจากน้ำยางสดจะทำให้ได้ยางแท่งที่มีคุณภาพดี ยางแท่งจะถูกแบ่งเป็น 5 ระดับ ขึ้นกับคุณภาพของวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต สำหรับประเทศไทย ส่วนใหญ่ใช้ยางดิบเป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตยางแท่ง สำหรับขั้นตอนการผลิตยางแท่งเริ่มจากการตัดยางดิบให้เป็นชิ้นเล็ก ๆ จากนั้นนำไปล้างแล้วนำไปอบแห้ง และอัดเป็นแท่งที่สี่เหลี่ยมให้ได้ขนาดตามที่มาตรฐานได้กำหนดไว้[2] การผลิตยางแท่งถือเป็นส่วนหนึ่งของอุตสาหกรรมเกี่ยวกับยางและผลิตภัณฑ์ยางพารา ซึ่งอุตสาหกรรมดังกล่าวเป็นแหล่งเศรษฐกิจสำคัญของภาคใต้โดยเฉพาะจังหวัดตรัง ดังจะเห็นได้จากปริมาณการลงทุนในอุตสาหกรรมยางมีการลงทุนมากที่สุดเป็นอันดับที่หนึ่งของจังหวัดตรัง อย่างไรก็ดี จำนวนโรงงานยางลดลงจากจำนวน 102 แห่งในปี 2557 เป็น 94 แห่งในปี 2561 แต่มีจำนวนเงินลงทุนและจำนวนคนงานเพิ่มขึ้นจาก 2,833.235 ล้านบาทและจำนวนคนงาน 4,265 คนในปี 2557 เป็น เงินลงทุนจำนวน 5,173.37 ล้านบาทและมีคนงานจำนวน 6,177 คนในปี 2561 ตามลำดับ[3,4]

จากรายงานสถิติการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานของแรงงานข้ามชาติ (เมียนมาร์ กัมพูชา และลาว ปี 2559) โดยสำนักงานกองทุนเงินทดแทนพบว่า นายจ้างที่มีลูกจ้างเป็นแรงงาน ข้ามชาติ มีจำนวน 22,126 ราย โดยมีแรงงานสัญชาติเมียนมาร์มากที่สุด (จำนวน 16,400 ราย) รองลงมา คือกัมพูชา จำนวน 3,006 ราย และลาว จำนวน 2,720 ราย ตามลำดับ เมื่อพิจารณาลูกจ้างที่เป็นแรงงานข้ามชาติพบว่าในปีดังกล่าว มีลูกจ้างแรงงานข้ามชาติจำนวน 400,890 ราย ประกอบด้วยแรงงานสัญชาติเมียนมาร์ จำนวน 307,183 ราย กัมพูชา จำนวน 79,993 ราย และลาว จำนวน 13,714 ราย ตามลำดับดังนั้นในปีดังกล่าวมีแรงงานต่างด้าวจำนวนทั้งสิ้น 400,890 คน และในปีดังกล่าวสำนักงานกองทุนเงินทดแทนได้วินิจฉัยเรื่องการประสบอันตรายของแรงงานข้ามชาติทั้งหมด 7,569 รายในจำนวนนี้ เป็นแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาร์ร้อยละ 77.19 รองลงมาเป็นกัมพูชา ร้อยละ 20.93 และลาวร้อยละ 1.88 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาจำแนกตามความรุนแรงพบว่า แรงงานข้ามชาติประสบอันตรายแล้วหยุดงานไม่เกิน 3 วันคิดเป็นร้อยละ 68.81 และมีแรงงานข้ามชาติเสียชีวิตร้อยละ 0.38[5]

สาเหตุที่ทำให้แรงงานข้ามชาติประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานในปี 2559 มากที่สุดได้แก่ การที่โดนวัตถุหรือสิ่งของตัดหรือบาด หรือ ทิ่มแทง จำนวน 2,143 ราย (ร้อยละ 28.31 ของจำนวนผู้ประสบอันตรายทั้งหมด) รองลงมา คือการที่แรงงานโดนวัตถุหรือสิ่งของพังทลายหรือหล่นทับจำนวน 1,456 ราย (ร้อยละ 19.24 ของจำนวนผู้ประสบอันตรายทั้งหมด) และเกิดจากการที่โดนวัตถุหรือสิ่งของหรือสารเคมีกระเด็นเข้าตาจำนวน 1,056 ราย (ร้อยละ 13.95 ของจำนวนผู้ประสบอันตรายทั้งหมด) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาโรคที่เกิดขึ้นตามลักษณะหรือสภาพของงานหรือเนื่องจากการทำงานที่เกิดกับแรงงานต่างด้าวมีทั้งหมด 108 ราย ในปี 2559 พบว่าแรงงานข้ามชาติส่วนใหญ่ป่วยด้วยโรคระบบกล้ามเนื้อและโครงสร้างกระดูกที่เกิดขึ้นเนื่องจากการทำงานหรือสาเหตุจากลักษณะงานที่จำเพาะหรือมีปัจจัยเสี่ยงสูงในสิ่งแวดล้อมการทำงาน

จำนวน 95 ราย (ร้อยละ 87.96 ของจำนวนผู้ป่วยด้วยโรคที่เกิดขึ้นตามลักษณะหรือสภาพของงานหรือเนื่องจากการทำงานประสบอันตรายทั้งหมด) รองลงมาคือโรคผิวหนัง ที่เกิดจากสาเหตุทางกายภาพ ทางเคมี หรือทางชีวภาพอื่น ๆ ซึ่งพิสูจน์ได้ว่ามีสาเหตุเนื่องจากการทำงาน จำนวน 8 ราย (ร้อยละ 7.41 ของจำนวนผู้ป่วยด้วยโรคที่เกิดขึ้นตามลักษณะหรือสภาพของงานหรือเนื่องจากการทำงานประสบอันตรายทั้งหมด) อวัยวะของลูกจ้างที่ได้รับอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ นิ้วมือหรือนิ้วหัวแม่มือ จำนวน 2,576 ราย (ร้อยละ 34.03 ของจำนวนผู้ประสบอันตรายทั้งหมด) รองลงมาคือ ดวงตา จำนวน 1,211 ราย (ร้อยละ 16 ของจำนวนผู้ประสบอันตรายทั้งหมด) และมือจำนวน 596 ราย (ร้อยละ 7.87 ของจำนวนผู้ประสบอันตรายทั้งหมด) ตามลำดับ สาเหตุที่ทำให้แรงงานข้ามชาติประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยอันเนื่องจากการทำงานสูงที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ สาเหตุจากวัตถุหรือสิ่งของจำนวน 3,631 ราย (ร้อยละ 47.97 ของจำนวนผู้ประสบอันตรายทั้งหมด) รองลงมาเกิดจากเครื่องมือ 1,260 ราย (ร้อยละ 16.65 ของจำนวนผู้ประสบอันตรายทั้งหมด) และเครื่องจักร จำนวน 1,158 ราย (ร้อยละ 15.30 ของจำนวนผู้ประสบอันตรายทั้งหมด) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาผลกระทบของการประสบอันตรายจะพบว่าผลกระทบส่วนใหญ่ทำให้ลูกจ้างที่เป็นแรงงานข้ามชาติ มีบาดแผลอื่น ๆ (บาดแผลลึก) จำนวนถึง 3,706 ราย (ร้อยละ 48.96 ของจำนวนผู้ประสบอันตรายทั้งหมด) รองลงมา คือการมีข้อต่อเคล็ดและการอักเสบตึงตัวของกล้ามเนื้อ จำนวน 992 ราย (ร้อยละ13.11 ของจำนวนผู้ประสบอันตรายทั้งหมด) ตามลำดับ แรงงานข้ามชาติที่มีช่วงอายุ 25 - 29 ปี เป็นกลุ่มที่ประสบอันตรายมากที่สุด รองลงมาคือกลุ่มอายุ 20 – 24 ปี และ 30 – 34 ปี ตามลำดับ[5] การประสบอุบัติเหตุของแรงงานข้ามชาติมักเกิดขึ้นในสถานประกอบการขนาดมากกว่า 1,000 คนขึ้นไป รองลงมา เป็นสถานประกอบการที่มีลูกจ้าง ประมาณ 201 – 500 คน (ร้อยละ 15.33) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาประเภทกิจการที่ลูกจ้างประสบอันตรายมากที่สุด พบว่า ในปี 2559 กิจการผลิตยางและผลิตภัณฑ์จากยางเป็นประเภทกิจการที่ลูกจ้างประสบอันตรายสูงเป็นอันดับที่ 5[5]

นอกจากนี้ ในปี 2559 จังหวัดตรังมีโรงงานที่ผลิตน้ำยางข้น, ยางแท่ง, ยางสกิมเครฟและยางสกิมบล็อก จำนวน 13 โรงงาน โดยมีเงินลงทุนจำนวน 1,149 ล้านบาท มีคนงาน จำนวน 2,232 คน และมีกำลังการผลิต 548,070 ตัน/ปี[6] ขณะที่จำนวนแรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานในพื้นที่จังหวัดตรังในปี 2559 ข้อมูล ณ วันที่ 25 ธันวาคม 2559 มีจำนวนทั้งสิ้น 13,089 คน[7] และในปีเดียวกัน พบว่า จังหวัดตรัง มีแรงงานข้ามชาติที่ประสบอันตรายและเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานจำนวน 47 ราย ในจำนวนนี้ต้องหยุดงานไม่เกิน 3 วัน จำนวน 28 คน (ร้อยละ 59.57) และหยุดงานเกิน 3 วันจำนวน 19 คน (ร้อยละ 40.43)[5]

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมาทำให้พบว่าการศึกษาเกี่ยวกับระดับความรู้ และระดับเจตคติด้านความปลอดภัยในการทำงานโดยเฉพาะอย่างยิ่งแรงงานข้ามชาติที่ทำงานในอุตสาหกรรมการผลิตยางและผลิตภัณฑ์ของยางยังขาดแคลน ทั้งนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาระดับความรู้ ระดับเจตคติและระดับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของแรงงานข้ามชาติ ทั้งนี้เพื่อทราบแนวความคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานอย่างปลอดภัยซึ่งจะนำไปสู่แนวทางการจัดการอาชีวอนามัยในสถานประกอบการได้อย่างเหมาะสมกับแรงงานข้ามชาติได้ในลำดับต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาความรู้ เจตคติและพฤติกรรมด้านความปลอดภัยของแรงงานข้ามชาติที่ทำงานในการผลิตยางและผลิตภัณฑ์ของยางแห่งหนึ่งในจังหวัดตรัง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ พนักงานกลุ่มแรงงานข้ามชาติของบริษัทผลิตยางแท่ง STR จำนวน 202 คน โดยแบ่งเป็นแรงงานสัญชาติเมียนมาร์ 172 คน และสัญชาติกัมพูชา 30 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการคำนวณขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรของเครซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) อ้างใน มารยาท โยทองยศและปราณี สวัสดิสรรพ[8] กำหนดให้สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากร เท่ากับ 0.5 ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5% และระดับความเชื่อมั่น 95% และสามารถคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างกับประชากรที่มีขนาดเล็กได้ดังสมการที่ (1)

$$n = \frac{x^2Np(1-p)}{e^2(N-1) + x^2p(1-p)} \quad (1)$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัว

N = ขนาดของประชากร

e = ระดับความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้

x^2 = ค่าไคสแควร์ที่ df เท่ากับ 1 และระดับความเชื่อมั่น 95% (x^2 = 3.841)

p = สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากร (ถ้าไม่ทราบให้กำหนด p = 0.5)

แทนค่า n $= \frac{(3.841)(202)(0.5)(1-0.5)}{0.05^2(202-1) + (3.841)(0.5)(1-0.5)}$

n = 132.61 ≈ 133 ตัวอย่าง

ผลจากการคำนวณทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นพนักงานกลุ่มแรงงานข้ามชาติของโรงงานผลิตยางแท่งจำนวน 133 คน จากนั้น ผู้วิจัยจะทำการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ในแต่ละฝ่ายตามจำนวนที่ได้กำหนดไว้

เครื่องมือที่สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งประยุกต์จากงานวิจัยของธวัช เหลืองวสุธา[9]และสุรีวัลย์ ใจกล้า[10] และผู้วิจัยสร้างขึ้นเองในบางส่วนเพื่อให้เกิดความครอบคลุมและสอดคล้องกับลักษณะการทำงานของโรงงานผลิตยางแท่ง โดยโครงสร้างของแบบสอบถามมีองค์ประกอบดังนี้ ได้แก่

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับ สัญชาติ เพศ อายุ ระดับการศึกษา การใช้ภาษาในการสื่อสาร สถานภาพการสมรส โรคประจำตัว การใช้ยาในปัจจุบัน การสูบบุหรี่ การดื่มสุรา/เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ และประสบการณ์การอบรมด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานกลุ่มแรงงานข้ามชาติ จำนวน 11 ข้อ โดยให้เลือกตอบหรือเติมข้อความในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ปัจจัยด้านลักษณะงานของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับ ฝ่าย/แผนกที่พนักงานปฏิบัติงานในปัจจุบัน ตำแหน่งงานในปัจจุบัน ประสบการณ์ในการทำงาน (อายุงาน) รายได้ การทำงานล่วงเวลา

ประสบการณ์การเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน และการทำงานในตำแหน่งที่ไม่ใช่บทบาทหน้าที่ของตนเองของพนักงานกลุ่มแรงงานข้ามชาติ จำนวน 7 ข้อ โดยให้เลือกตอบหรือเติมข้อความในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 3 ปัจจัยด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน การรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านความปลอดภัย สัญลักษณ์ด้านความปลอดภัย ขั้นตอนการปฏิบัติงาน และกฎระเบียบในการปฏิบัติงานของพนักงานกลุ่มแรงงานข้ามชาติ จำนวน 15 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบแบบถูกผิด (True-False) โดยมี 2 คำตอบ ให้เลือกตอบ คือ “ใช่” และ “ไม่ใช่” ซึ่งมีคะแนนเต็ม 15 คะแนนและสามารถแบ่งระดับความรู้ออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ถ้าพนักงานมีคะแนนระหว่าง 0.00 – 5.99 แสดงว่ามีความรู้อยู่ในระดับน้อย ถ้าหากมีคะแนนระหว่าง 6.00 – 10.99 แสดงว่ามีความรู้ระดับปานกลาง และถ้ามีคะแนน 11.00 – 15.00 แสดงว่ามีความรู้ระดับดีตามลำดับ

ส่วนที่ 4 ปัจจัยด้านเจตคติเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน ซึ่งมีคำถามทั้งหมด 20 ข้อ โดยแบ่งออกเป็นข้อคำถามเชิงบวกและข้อคำถามเชิงลบ ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 3 ระดับ คือ เห็นด้วย ไม่แน่ใจ และไม่เห็นด้วย ซึ่งสามารถแบ่งระดับเจตคติออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้คือ คะแนนตั้งแต่ 0.00 – 0.67 หมายถึงมีระดับเจตคติที่ไม่เหมาะสม สำหรับคะแนน 0.68 – 1.35 หมายถึงมีเจตคติอยู่ในระดับเหมาะสมปานกลาง 1.36 – 2.00 หมายถึง มีเจตคติอยู่ในระดับที่เหมาะสมดีมาก ตามลำดับ

ส่วนที่ 5 ปัจจัยด้านพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานจะแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้คือ ด้านที่ 1 เป็นด้านการปฏิบัติงานตามกฎระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับความปลอดภัย ด้านที่ 2 เป็นด้านการใช้เครื่องมือเครื่องจักรและอุปกรณ์ ด้านที่ 3 เป็นด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน และด้านที่ 4 เป็นด้านการใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล โดยข้อคำถามในแต่ละด้านนั้นจะถูกแบ่งออกเป็น ข้อคำถามเชิงบวกและข้อคำถามเชิงลบ จำนวน 40 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale) ที่มี 3 ระดับ ได้แก่ การปฏิบัติทุกครั้ง การปฏิบัติเป็นบาครั้ง และไม่เคยปฏิบัติเลย สำหรับเกณฑ์การแปรผลสามารถแบ่งพฤติกรรมความปลอดภัยออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้คือ คะแนนตั้งแต่ 0.00 – 0.67 หมายถึงมีระดับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม สำหรับคะแนน 0.68 – 1.35 หมายถึง พฤติกรรมที่เหมาะสมปานกลาง 1.36 – 2.00 หมายถึง พฤติกรรมที่เหมาะสมดีมาก ตามลำดับ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา(Content Validity) ของแบบสอบถามโดยใช้เทคนิค The Index of Item - Objective Congruence (IOC) โดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ซึ่งพบว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามมีค่าเท่ากับ 0.67 – 1.00 ซึ่งหมายความว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและสามารถนำมาใช้สอบถามได้จริง[11]

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยประสานเจ้าของสถานประกอบการบริษัทผลิตยางแท่ง STR แห่งหนึ่งในภาคใต้ เพื่อขออนุญาตในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและประสานล่ามชาวพม่าที่อยู่ภายในสถานประกอบการ เพื่อช่วยสื่อสารกับแรงงานชาวพม่าที่ไม่เข้าใจภาษาไทย จากนั้นผู้วิจัยชี้แจงแก่กลุ่มตัวอย่างว่าจะไม่เปิดเผยข้อมูลแก่สาธารณะ ผู้วิจัย

ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีองค์ประกอบครบทั้ง 5 ส่วน และทำการสัมภาษณ์ภายในสถานประกอบการด้วยผู้วิจัยเอง โดยผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์จนครบจำนวน 133 ราย ในช่วงเวลาที่พนักงานหยุดพักการทำงาน หรือช่วงระหว่างเปลี่ยนกะการทำงานและหากแรงงานข้ามชาติเกิดข้อสงสัยในการตอบแบบสอบถามผู้วิจัยก็มีการอธิบายให้แรงงานข้ามชาติเข้าใจก่อนที่จะตอบแบบสอบถาม เพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนอันเนื่องมาจากแรงงานข้ามชาติไม่เข้าใจในข้อคำถามของแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้จะทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ซึ่งได้แก่ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามลำดับ

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของแรงงานข้ามชาติ

สำหรับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากรในครั้งนี้พบว่ามีแรงงานข้ามชาติสัญชาติเมียนมาร์ จำนวน 113 คน (ร้อยละ 85) และเป็นแรงงานสัญชาติกัมพูชาจำนวน 20 คน (ร้อยละ 15) กลุ่มประชากรที่เข้าร่วมในการศึกษาในครั้งนี้เป็นเพศชายร้อยละ 75.90 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20 – 29 ปี จำนวน 58 คน (ร้อยละ 43.60) กลุ่มแรงงานข้ามชาติไม่ได้รับการศึกษาร้อยละ 40.60 แรงงานข้ามชาติเหล่านี้ไม่สามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้ร้อยละ 72.20 ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 75.20 แรงงานข้ามชาติระบุว่ามีโรคประจำตัวร้อยละ 15.8 ในจำนวนนี้ระบุว่าเป็นโรคความดันโลหิตสูงร้อยละ 4.5 รองลงมาเป็นโรคภูมิแพ้ร้อยละ 3.8 มีแรงงานข้ามชาติจำนวน 17 คน (ร้อยละ 12.78) ที่รายงานว่ารับประทานยาก่อนมาทำงาน แรงงานข้ามชาติจำนวน 46 คน (ร้อยละ 34.60) สูบบุหรี่และดื่มแอลกอฮอล์จำนวนสูงถึง 94 คน (ร้อยละ 70.70) เมื่อสอบถามเกี่ยวกับการได้รับการอบรมด้านความปลอดภัย พบว่า มีแรงงานข้ามชาติร้อยละ 83.50 ที่ได้รับการอบรมด้านความปลอดภัย ขณะที่ร้อยละ 16.50 ที่ไม่ได้เข้าร่วมอบรมด้านความปลอดภัย

2. ผลการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะการทำงานของแรงงานข้ามชาติ

เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยด้านลักษณะงานของแรงงานข้ามชาติ พบว่า แรงงานข้ามชาติร้อยละ 82.70 ทำงานอยู่ฝ่ายผลิต โดยส่วนใหญ่จะทำงานในตำแหน่งงานเป็นพนักงานฝ่ายผลิต ร้อยละ 70.70 มีแรงงานข้ามชาติที่ทำงานล่วงเวลาร้อยละ 60.90 แรงงานข้ามชาติส่วนใหญ่มีอายุการทำงานน้อยกว่า 4 ปี (ร้อยละ72.20) เมื่อพิจารณาค่าจ้างรายวันพบว่ามีร้อยละ 17.30 ที่ได้รับค่าจ้างมากกว่าหรือเท่ากับ 320 บาท เมื่อสอบถามเกี่ยวกับประสบการณ์ของการได้รับอุบัติเหตุจากการทำงาน พบว่าแรงงานข้ามชาติร้อยละ 31.57 รายงานว่าเคยประสบอุบัติเหตุ นอกจากนี้ยังมีแรงงานข้ามชาติร้อยละ 18.05 ที่รายงานว่าปฏิบัติงานในตำแหน่งที่ไม่ใช่ของตนเอง

3. ผลการศึกษาเกี่ยวกับระดับความรู้ความเข้าใจด้านความปลอดภัยในการทำงานของแรงงานข้ามชาติ

จากการสำรวจระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานของแรงงานข้ามชาติ พบว่ากลุ่มตัวอย่างจำนวน 133 คน มีคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานเท่ากับ 7.75 คะนน จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน โดยมีคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 5 คะแนน และมีคะแนนสูงสุดเท่ากับ 14 คะแนน และเมื่อวิเคราะห์ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัยในกรทำงานของแรงงานข้ามชาติจะ

พบว่าแรงงานส่วนใหญ่ (ร้อยละ 88.72) มีระดับความรู้อยู่ในระดับปานกลาง ดังตารางที่ 1 เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายข้อจะพบว่า ข้อคำถามที่แรงงานข้ามชาติตอบได้ถูกต้องมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ คำถามข้อที่ 15 ท่าทางการทำงานที่ไม่ถูกต้องจะเป็นสาเหตุทำให้เกิดอุบัติเหตุจากการทำงานหรือโรคจากการทำงานได้ (ร้อยละ 99.24) รองลงมาคือ คำถามข้อที่ 2 ที่ว่าพนักงานทุกคนต้องได้รับการอบรมก่อนเริ่มทำงาน (ร้อยละ 96.24) และสุดท้ายคือคำถามข้อที่ 6 สัญลักษณ์หรือเครื่องหมายความปลอดภัย (ร้อยละ 94.73) ส่วนข้อคำถามที่แรงงานข้ามชาติตอบได้น้อยที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ คำถามข้อที่ 8 แสงสว่างที่น้อยเกินไปจะทำให้ช่วยถนอมสายตา และเป็นการประหยัดพลังงานซึ่งเป็นข้อคำถามเชิงลบ โดยมีผู้ตอบผิดร้อยละ 63.90 รองลงมาคือคำถามข้อที่ 12 ที่ถามว่าเมื่อเห็นป้ายสัญลักษณ์รูปใบหน้าคนสวมหมวก หมายถึงการห้ามสวมหมวกนิรภัยนำไปใช้บริเวณทำงานโดยมีผู้ตอบผิดถึงร้อยละ 62.40 และข้อที่ 3 การกระทำที่ละเลยกฎความปลอดภัยเพียงเล็กน้อยนั้นไม่ได้ทำให้เกิดอุบัติภัยร้ายแรงและผลเสียร้ายแรง โดยข้อคำถามในข้อนี้มีแรงงานที่ตอบผิดร้อยละ 52.63 ตามลำดับ

4. ผลการศึกษาเกี่ยวกับระดับเจตคติด้านความปลอดภัยในการทำงานของแรงงานข้ามชาติ

จำนวนและร้อยละของแรงงานข้ามชาติจำแนกตามระดับเจตคติด้านความปลอดภัยในการทำงาน พบว่า พนักงานกว่าร้อยละ 63.15 มีเจตคติอยู่ในระดับปานกลาง และร้อยละ 6.00 ที่มีระดับเจตคติอยู่ในระดับที่ไม่เหมาะสม ดังตารางที่ 2

Table 1 Level of Safety Knowledge in Rubber Industry Workers (n=133)

Level	Amount of worker	Percent
Good	10	7.52
Average level	118	88.72
Bad	5	3.76

Table 2 Level of Safety Attitudes in Rubber Industry Workers (n=133)

Level	Amount of worker	Percent
Suitable	41	30.83
Average level	84	63.16
Unsuitable	8	6.01

5. ผลการศึกษาเกี่ยวกับระดับพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงานของแรงงานข้ามชาติ

เมื่อพิจารณาภาพรวมของระดับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของแรงงานข้ามชาติ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ ± SD = 1.29 ± 0.11) ดังตารางที่ 3 สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ได้ทำการแบ่งพฤติกรรมความปลอดภัยออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้คือ

ด้านที่ 1 พฤติกรรมความปลอดภัยด้านการปฏิบัติงานตามกฎระเบียบข้อบังคับ กล่าวโดยภาพรวมจะพบว่าแรงงานข้ามชาติมีพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ ± SD= 1.21 ± 0.44)

ด้านที่ 2 พฤติกรรมด้านการใช้เครื่องมือเครื่องจักร และอุปกรณ์ จะพบว่า โดยภาพรวมแรงงานข้ามชาติมีพฤติกรรมอยู่ในระดับดี ($\bar{x}$ ± SD = 1.56 ± 0.50)

ด้านที่ 3 พฤติกรรมความปลอดภัยด้านสภาพแวดล้อมการทำงานนั้น พบว่า โดยภาพรวมของระดับพฤติกรรมความปลอดภัยด้านการสัมผัสกับสภาพแวดล้อมในการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$±SD= 1.33 ± 0.39)

ด้านที่ 4 พฤติกรรมความปลอดภัยด้านการใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล โดยพบว่า โดยภาพรวมของระดับพฤติกรรมความปลอดภัยด้านการสัมผัสกับสภาพแวดล้อมในการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$±SD= 1.15 ± 0.33)

Table 3 Level of Safety Behavior in Rubber Industry Workers (n=133)

Level	Amount of worker	Percent
Suitable	29	21.80
Average level	104	78.20

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. ข้อมูลลักษณะทั่วไปของแรงงานข้ามชาติ

จากการศึกษาในครั้งนี้ แรงงานข้ามชาติส่วนใหญ่เป็นเพศชาย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่อยู่ในการศึกษาในครั้งนี้ อยู่ในช่วงอายุ 20 – 29 ปี มีสถานภาพสมรสแล้ว และจบการศึกษาระดับประถมศึกษา เมื่อเปรียบเทียบกับคุณลักษณะทั่วไปที่พบในการศึกษาครั้งนี้จะมีความแตกต่างกับการศึกษาของเฉลิมพลและคณะ[12] ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยดึงดูดที่ส่งผลให้แรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์ตัดสินใจเดินทางเข้ามาทำงานในอุตสาหกรรมแปรรูปผลิตภัณฑ์ยางในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ทั้งนี้จะพบว่า กลุ่มตัวอย่างของเฉลิมพลและคณะ[12] ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง และมีอายุอยู่ในช่วง 31 – 35 ปี ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด และจบการศึกษาในระดับประถมศึกษา สำหรับประเด็นเกี่ยวกับทักษะการใช้ภาษาไทยของกลุ่มตัวอย่างจะพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 การศึกษามีทักษะการใช้ภาษาไทยค่อนข้างจำกัด โดยเฉพาะการอ่านและการเขียนภาษาไทย[10] โดยเฉพาะในการศึกษาครั้งนี้พบว่ากลุ่มตัวอย่างไม่สามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้ ผลกระทบดังกล่าวอาจทำให้แรงงานข้ามชาติสื่อสารกับนายจ้างไม่เข้าใจ หรือมีความเข้าใจคาดเคลื่อน จนนำไปสู่การทำงานที่อาจผิดพลาดได้ ดังนั้นการดำเนินการด้านความปลอดภัยจะต้องคำนึงถึงการจัดเตรียมข้อความเตือนหรือป้ายที่เป็น 2 ภาษา หรือจะใช้สัญลักษณ์ที่เป็นข้อความรูปภาพที่สามารถสื่อสารข้อความได้เป็นสากล เพื่อสื่อสารความปลอดภัยไปยังแรงงานข้ามชาติได้อย่างเหมาะสม

จากการศึกษาในครั้งนี้จะเห็นได้ว่าแรงงานข้ามชาติเหล่านี้จะมีการทำงานล่วงเวลา ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างให้เหตุผลว่า การทำงานล่วงเวลาจะทำให้มีการเพิ่มรายได้มากขึ้น ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาของเฉลิมพลและคณะ[12] เมื่อพิจารณาอายุงานสำหรับการศึกษาในครั้งนี้ จะพบว่า แรงงานข้ามชาติส่วนใหญ่เข้ามาทำงานในอุตสาหกรรมดังกล่าวน้อยกว่า 4 ปี เช่นเดียวกับการศึกษาของเฉลิมพลและคณะ ที่แรงงานข้ามชาติมีอายุงานโดยเฉลี่ยน้อยกว่า 3 ปี[12]

2. ด้านความปลอดภัยในการทำงานของแรงงานข้ามชาติ

ความรู้ เมื่อสอบถามความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของแรงงานข้ามชาติที่ตอบผิดมากที่สุดคือ เรื่องคุณภาพของแสงสว่าง โดยเข้าใจว่า แสงสว่างที่น้อยเกินไปทำให้ช่วยถนอมสายตาและประหยัดพลังงาน แม้ว่าในการลดปริมาณความเข้มแสงจะทำให้เกิดการลดพลังงานภายในอาคาร อย่างไรก็ดี ความเข้มของแสงสว่างต้องมีปริมาณที่เหมาะสมกับคุณลักษณะของงานด้วย ยกตัวอย่างการรับวัตถุดิบซึ่งเป็นยางก้อนถ้วยหรือขี้ยางโดยมีรถบรรทุกเข้ามาจัดส่งวัตถุดิบภายในโรงงาน ซึ่งบริเวณดังกล่าวเป็นบริเวณพื้นที่ใช้ขนถ่ายวัตถุดิบที่ต้องมีระดับความเข้มแสง 200 ลักซ์[13] แต่ถ้าหากต้องการลดปริมาณพลังงานไฟฟ้าด้วย ผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องออกแบบผนังให้มีความสว่าง หรือการใช้กระเบื้องหลังคาแบบโปร่งแสงเป็นต้น ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะเพิ่มความเข้มแสงสวางแต่ขณะเดียวกันก็ลดปริมาณพลังงานโดยไม่ต้องเพิ่มปริมาณหลอดไฟ นอกจากนี้ แรงงานข้ามชาติมีความเข้าใจไม่ถูกต้องเกี่ยวกับสัญลักษณ์ อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล (Personal Protective Equipment) และยังมีความเข้าใจว่าแม้จะไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบด้านความปลอดภัยบ้าง ก็ไม่น่าที่จะทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ ซึ่งความเข้าใจผิดเช่นนี้อาจจะส่งผลให้การปฏิบัติตนในเชิงป้องกันอุบัติเหตุลดลงได้ ดังนั้น เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยระดับทุกระดับที่อยู่ภายในสถานประกอบการ จะต้องทำการส่งเสริมด้านการรับรู้เกี่ยวกับสัญลักษณ์หรือป้ายเตือนประเภทต่างๆ ตลอดจน กฎระเบียบด้านความปลอดภัยในการทำงาน พร้อมทั้งเน้นย้ำ เพื่อให้เกิดการตระหนักรู้ด้านความปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอ

เจตคติด้านความปลอดภัยในการทำงานของแรงงานข้ามชาติ จากการศึกษาในครั้งนี้ พบว่า เจตคติด้านความปลอดภัยที่ไม่เหมาะสมของแรงงานข้ามชาติมีความสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันกับความรู้ความเข้าใจด้านความปลอดภัยในการทำงานของแรงงานข้ามชาติ กล่าวคือ แรงงานข้ามชาติมีมุมมองว่าถ้าหากได้รับการอบรมด้านความปลอดภัยแล้วนั้น ไม่มีความจำเป็นต้องอบรมซ้ำแต่ในทางปฏิบัติ การอบรมซ้ำนั้นถือเป็นการทบทวนองค์ความรู้ทำให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องมากยิ่งขึ้น ดังจะเห็นได้จากการศึกษาของศิริพงษ์ ศรีสุขกาญจน์[14] ที่กล่าวว่าการได้รับการฝึกอบรมด้านความปลอดภัยในการทำงานที่แตกต่างกันจะส่งผลทำให้มีระดับความรู้ด้านความปลอดภัยที่แตกต่างกันไปด้วย นอกจากนี้ แรงงานข้ามชาติมองว่า การปฏิบัติตามกฎระเบียบความปลอดภัยนั้นเป็นเรื่องที่ยุ่งยาก ทำให้เสียเวลาในการทำงานตลอดจนการทำงานได้ช้าลงและเห็นถึงแนวคิดดังกล่าวของแรงงานข้ามชาติได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้นจากข้อคำถามก่อนหน้านี้ในเรื่องของความรู้ที่แรงงานข้ามชาติรับรู้และเข้าใจว่าการละเลยว่ากฎระเบียบฯ เพียงเล็กน้อยนั้นไม่น่าที่จะทำให้เกิดอุบัติเหตุหรืออุบัติภัยร้ายแรงได้ ซึ่งมุมมองหรือแนวคิดดังกล่าว ผู้เกี่ยวข้องจึงควรหยิบยกมาพิจารณาเพื่อสืบค้นหาแนวทางในการปรับเปลี่ยนเจตนคติดังกล่าว เพราะอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นนั้น มีสาเหตุสำคัญที่เกิดจากการไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบด้านความปลอดภัย ดังนั้น องค์กรใดก็ตามที่กำหนด มาตรการความปลอดภัยที่มีความชัดเจนและส่งเสริมให้พนักงานทุกคนในองค์กรปฏิบัติในทิศทางเดียวกันจะทำให้พนักงานได้ปรับปรุงสภาพการทำงานที่ไม่ปลอดภัยในทันที[15] ไม่เพียงเท่านั้น จากการค้นพบดังกล่าว ทำให้ทราบได้ว่าพฤติกรรมความปลอดภัยของแรงงานข้ามชาติไม่อาจจะเกิดขึ้นได้ถ้าแรงงานข้ามชาติเหล่านี้ยังคงมีความรู้สึกขัดแย้งต่อหลักความปลอดภัย ทั้งนี้จะสังเกตได้ว่าแรงงานข้ามชาติมีอายุการทำงานน้อยกว่า 4 ปี ดังนั้นการที่จะปรับตัวให้เข้ากับลักษณะการทำงานของภาคอุตสาหกรรมยางและผลิตภัณฑ์ของยางพารานั้นจะทำได้ไม่มากนัก เฉลิพล ขจรชัยกุลและคณะ[12] ได้อธิบายถึงสาเหตุ

ดังกล่าวว่าแรงงานข้ามชาติที่ได้เข้ามาทำงานในภาคอุตสาหกรรมนั้นต้องทำงานภายใต้กฎระเบียบที่มีความเคร่งครัด ไม่เหมือนสังคมภาคเกษตรกรรมที่ตนเองเคยใช้ชีวิตอยู่จึงทำให้ต้องใช้เวลาในการปรับตัวเป็นอย่างยิ่ง ประเด็นถัดมาที่ต้องสร้างความเข้าใจให้ถูกต้องแก่แรงงานข้ามชาติอย่างเร่งด่วนก็คือ แรงงานข้ามชาติมีความเข้าใจว่าการส่งเสริมและการป้องกันอุบัติเหตุเป็นหน้าที่เฉพาะของแผนกความปลอดภัยเท่านั้น ซึ่งความเข้าใจดังกล่าวอาจถูกต้องแต่เพียงส่วนเดียว อย่างไรก็ดี ความปลอดภัยในการทำงานจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในองค์กร ตั้งแต่พนักงานทุกคนทุกระดับไปจนถึงผู้บริหารองค์กร ทั้งนี้กลุ่มบุคคลดังกล่าวจะเป็นแรงสนับสนุนทำให้งานด้านอาชีวอนามัยประสบความสำเร็จปัญหาด้านอุบัติเหตุลดน้อยลงจนอยู่ในระดับที่ยอมรับได้[15]

พฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงานของแรงงานข้ามชาติ การศึกษาในครั้งนี้ได้แบ่งพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานออกเป็น 4 ด้านดังได้กล่าวแล้วในส่วนของผลการศึกษา แต่เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายด้านพบว่า พฤติกรรมของแรงงานข้ามชาติที่ต้องมีการปรับปรุง และกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ต่อไปดังนี้คือ

พฤติกรรมด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของสถานประกอบการ จากการศึกษาในครั้งนี้จะพบว่า แรงงานข้ามชาติจะปฏิบัติตามกฎระเบียบความปลอดภัยอย่างเคร่งครัดก็ต่อเมื่อพบเห็นหัวหน้างาน ดังนั้นจะเห็นได้ว่า พฤติกรรมดังกล่าวเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับความรู้ เจตคติที่ได้อภิปรายไว้ก่อนหน้า ดังนั้นจึงเป็นสิ่งที่สะท้อนให้ ผู้ที่เกี่ยวข้องต้องส่งเสริมความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องของประโยชน์ที่ได้จากการปฏิบัติตามกฎระเบียบด้านความปลอดภัยของแรงงานข้ามชาติ เพื่อให้แรงงานข้ามชาติเกิดความตระหนักและต้องกระตุ้นเตือนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อค่อยๆ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้กลายเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ นอกจากนี้แรงงานข้ามชาติจะมีความเร่งรีบปฏิบัติงานทุกครั้งเพื่อให้งานแล้วเสร็จทันตามกำหนดเวลาที่มีอย่างจำกัด ดังนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องอาทิเช่น หัวหน้าหน้างาน มีความจำเป็นต้องวางแผนปริมาณงานแผนการบริหารกำลังคนที่ให้สอดคล้องกับลักษณะและปริมาณงานเพื่อไม่ให้แรงงานต้องทำงานเร่งรีบจนเกินไป นอกจากนี้ หัวหน้างานจำเป็นจะต้องมีการติดตามจรวจสอบ การปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ก็เพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุที่จะเกิดขึ้นในสถานประกอบการ

พฤติกรรมความปลอดภัยด้านการใช้เครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์ จากการศึกษาในครั้งนี้ พบว่า ในภาพรวมแรงงานข้ามชาติมีพฤติกรรมด้านการใช้เครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์อยู่ในระดับดี แต่เมื่อพิจารณารายด้านยังพบว่า แรงงานข้ามชาติมีการปรับค่าของเครื่องจักรโดยไม่เคยแจ้งให้หัวหน้างานทราบตลอดจนแรงงานข้ามชาติไม่เคยมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาเครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆที่ใช้ในทุกครั้งที่ปฏิบัติงาน ดังนั้น ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้แรงงานข้ามชาติมีการรักษาพฤติกรรมที่อยู่ในระดับดีให้คงอยู่ตลอดและมีมาตรการติดตามการใช้เครื่องมือของคนงาน

พฤติกรรมความปลอดภัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน จากการศึกษาในครั้งนี้ พบว่า แม้ในภาพรวมพฤติกรรมความปลอดภัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานจะอยู่ในระดับปานกลาง แต่พบว่ามีแรงงานข้ามชาติจะต้องทำงานภายในบริเวณที่ร้อนอบอ้าว ทุกครั้งที่ปฏิบัติงาน (ร้อยละ 45.11) ทั้งนี้ในบริเวณพื้นที่ทำงานมีเครื่องจักรที่เป็นแหล่งกำเนิดความร้อนที่สำคัญ ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้คล้ายคลึงกับการศึกษาของเฉลิมพล ขจรชัยกุลและคณะ[10] ที่

พบว่าแรงงานข้ามชาติประเภทการจ้างงานแบบรายเดือนจะทำงานในพื้นที่ที่ความร้อนสูง พื้นที่เสี่ยงอันตราย พื้นที่ที่มีความสกปรกกว่าพื้นที่ทั่วไป หรือแม้แต่ต้องทำงานกับเครื่องจักรที่ต้องอาศัยความชำนาญ เป็นต้น ดังนั้น ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องควรจัดระบบระบายอากาศให้เหมาะสม

พฤติกรรมความปลอดภัยด้านการใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล จากการศึกษาในครั้งนี้ พบว่าสิ่งที่เป็นจุดเด่นก็คือสถานประกอบการแห่งนี้ได้มีการสนับสนุนอุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยให้กับแรงงานทุกคน ทำให้แรงงานข้ามชาติไม่ต้องจัดซื้อด้วยตนเอง ขณะที่ภาพรวมพฤติกรรมความปลอดภัยด้านการใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง อย่างไรก็ดี แรงงานข้ามชาติเพียงร้อยละ 24.06 ที่มีพฤติกรรมการดูแลรักษาความสะอาดของอุปกรณ์คุ้มครองอันตราย ส่วนบุคคล (Personal Protective Equipment) ทุกครั้ง ขณะที่ร้อยละ 89.47 ที่ตรวจสอบสภาพอุปกรณ์ดังกล่าวก่อนการใช้งานเป็นบางครั้ง นอกจากนี้แรงงานข้ามชาติยังใช้อุปกรณ์ดังกล่าวไม่เหมาะสม เช่น ร้อยละ 22.56 มีการใช้ร่วมกันกับผู้อื่นทุกครั้ง ร้อยละ 70.68 ที่แขวนอุปกรณ์ปลั๊กอุดหูไว้ที่บริเวณคอและจะสวมใส่ก็ต่อเมื่อพบเห็นหัวหน้างาน

ข้อเสนอแนะ

สถานประกอบการควรจัดอบรมถึงความสำคัญของการดำเนินงานด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยทั้งนี้เพื่อสร้างความเข้าใจด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยแก่แรงงานข้ามชาติ ยกตัวอย่างกิจกรรมที่ส่งเสริมงานด้านอาชีวอนามัยแลความปลอดภัย เช่น การดำเนินงาน 5 ส ทั้งในสถานที่ทำงาน บริเวณเครื่องจักร รณรงค์ให้มีการสวมใส่อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยในทุกครั้งที่ปฏิบัติงาน สื่อสารความปลอดภัยทั้งภาษาไทยและภาษาที่ 2 ตลอดจนการจัดทำป้ายหรือสัญลักษณ์ที่ตรงตามมาตรฐานสากล ที่ทุกคนสามารถเข้าใจถึงความปลอดภัยได้ตรงกัน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

1. The Center for International Trade Studies. Basic Information and Targeted Industries Analysis [Internent]. (n.d.). [cited March 27, 2018]. http://www.thaifta.com/trade/study/imtgt_chap5-1.pdf.
2. The Agricultural Research Development Agency (Public Organization). Rubber Industry and Production Technology [Internent]. (n.d.). [cited May 15, 2018]. http://www.arda.or.th/kasetinfo/south/para/used/01-02.php.
3. Trang Provincial Industry Office. The Investment of Trang Province Report For Sebtember 2014 [Internent]. (2014). [cited June 8, 2018]. http://www.industry.go.th/trang/index.php/activityreport/2557.
4. Trang Provincial Industry Office. The Investment of Trang Province Report For July 2018 [Internent]. (2018). [cited March 8, 2019]. http://www.industry.go.th/trang/index.php/activityreport/2561.
5. Social Security Office.The Statistics of Number of Injury Related of Work in Migrant Workers (Myanmar, Lao, Kampuchea) in 2016 [Internent]. (2016). [cited May 15, 2018] https://www.sso.go.th/wpr/assets/uploa

d/files_storage/sso_th/af17b01a474174e851ffb132d2bd6450.p
6. Trang Office of Industrial Economics. Report on the Industrial Economics Status at Trang Province during July – December 2016. [Internet]. Trang; 2016. [cited 2019 July 1]. Available from: http://www.industry.go.th/trang/index.php/doc01/22295-6/file.
7. Trang Labour Office. Labour Situation Report at Trang Province in 2016. [Internet]. Trang; 2016. [cited 2019 July 1]. Available from: http://trang.mol.go.th/en/node/853.
8. Marayat Yotongyos and Pranee Swasdison. Sampling Desing for Research [Internent]. (2013). [cited February 10, 2018]. From http://www.fsh.mi.th/km/wp-content/uploads/2014/04/resch.pdf
9. Thawat Laungwasutha. Knowledge, Attitudes and Safety Practices in The workplace of employees a case study of Cotco Metalworks Co,Ltd, Rayoung Province (Master of Science). Bangkok: National Institute of Development Administration, 2013.
10. Sureewan Chaikar. Safe Work Behavior among Staff Working for S.E.I. Interconnects Products (Thailand) Company Limited (Master of Public Administration Program in Public and Private Management). Chon Buri. Burapha University, 2014.
11. Prasopchai Pasunon. Validity of Questionnaire for Social Science Research. Journal of Social Sciences Srinakharinwirot University. 2015; 18 (18): 375 – 396.
12. Chalermporn Khajohnhaikul. Pull factors Affecting The Decision Making of Burmese Migrants to Migrate to Work in Rubber Product Processing Industry of Surat Thani Province (Master of Business Administration). Songkhla: Prince of Songkhla University, 2016.
13. Announcement of the department of labor protection and welfare on the light intensity standard 2018. Royal Thai Government Gazette 135, 39. (February 21, 2018).
14. Siripong Srisookgarn.Knowledge and Attitude on Safety Behavior of Officer in Phrachula Naval Dockyard, Naval Dockyard Department in Case Study: Production Section (Master of Science). Bangkok: Dhurakij Pundit University.(2010).
15. Supawan Ratanapirom, Kamol Phoyen and Urapree Kerdnaimongkol. Accident Preventaion Behaviors of the Operational Employees of BASF Group in Thailand. Journal of Safety and Health. 2016; 9(34): 6 – 19.